

Vi skal vænne os til ekstremt vejr

at vænne sig til:
to get used to

Jorden bliver varmere. Det betyder, at der kommer flere skybrud og oversvømmelser til Danmark.

Skrevet af Kasper Baatrup

Denne sommer har der været store oversvømmelser i Tyskland og Belgien. Hundreder af personer døde. Byer blev ødelagt. Oversvømmelserne skete, fordi der pludselig faldt meget regn. Det fik vandet i flere floder til at stige.

at stige:
to rise

Nogle steder faldt der 250 millimeter regn. Det har vi ikke oplevet i Danmark i nyere tid. Det største regnskyl siden 1959 skete i 2011. Her blev København ramt af det, der kaldes for et skybrud - det vil sige, at der falder mere end 15 millimeter vand i timen. Nogle steder faldt der 50 millimeter på en halv time. Det førte til oversvømmelser, fordi kloakkerne ikke kunne føre vandet væk.

at føre væk:
to carry off

Og måske skal vi til at vænne os til at få mere vand i gaderne.

Varmere klima

Klimaforandringerne har gjort Jorden varmere og vådere. Det betyder, at der kommer mere damp i luften. Det kan blive til kraftig regn og skybrud.

damp:
vapour

Denne sommer har der været flere varsler om skybrud. Ikke med samme kraft som i 2011. Men snart kan der komme både større og flere skybrud.

et varsel om:
a warning about

For at det ikke skal ende som i Tyskland, hvor mange mennesker døde, arbejder forskere med det, der hedder klimatilpasning. Det kan betyde mange ting. Det kan eksempelvis betyde, at man lægger større rør i kloakken, så mere vand kan løbe væk. Det kan også betyde, at man bruger en computer til at styre, hvor vandet skal løbe hen, så det ikke ender på gaden.

klimatilpasning:
climate adaptation

Tiden løber ud

Hvis vi ikke stopper med at bruge så meget CO₂, som vi gør nu, vil det snart være lige meget med den slags klimatilpasninger. Jo varmere planet

lige meget:
too late

en bliver, jo mere ekstremt bliver vejret. Stiger temperaturen med mere end 1,5 grader, vil vejret ikke længere være til at kontrollere. Og den tid, vi har til at forhindre, at det sker, er ved at løbe ud.

at forhindre:
to prevent

I øjeblikket bruger mennesker 40 milliarder tons CO₂ om året. Mange forskere mener, at hvis vi bliver ved med at bruge så meget, vil det være for sent at bremse den globale opvarmning allerede engang i 2030'erne.

Kilder: TV2, Berlingske, Information, Videnskab.dk

1

Hvilke billeder passer til ordene?

1. oversvømmelse 2. skybrud 3. kloak 4. temperaturstigning/opvarmning

2

Hvilke adjektiver betyder det samme som 'ekstrem' (adj)?
Der er tre ord, der ikke passer.

vældig

mærkelig

enorm

heftig

særlig

bombastisk

voldsom

underlig

I afsnittet 'Varmere klima' står der en forklaring på, hvad 'klimatilpasning' er. Læs det, og prøv at forklare det med egne ord.

Svar på spørgsmålene i små grupper:

- Hvorfor kommer der flere skybrud og oversvømmelser til Danmark?
- Hvornår skete det sidste store regnskyl i Danmark?
- Hvad er definitionen af 'et skybrud'?
- Hvad er problemet med kloakerne?
- Hvorfor er overskriften på en af passagerne 'Tiden løber ud'? Hvad menes der?

Pararbejde: Udfyld det ord der mangler i de små uddrag og konstruktioner fra artiklen. Gå tilbage i artiklen for at finde uddraget.

væk til til på på med med som om det

a. vænne os _____	f. _____ samme kraft
b. føre vandet _____	g. skal ende _____
c. _____ vil sige	h. ikke ender _____
d. _____ en halv time	i. ikke stopper _____
e. varsler _____ skybrud	j. være _____ at kontrollere

6

Artiklen handler om hvordan vejret skifter som følge af klimaforandringer. Hvad betyder ordene med + vejr?

a.	Gråvej	e.	Frostvej
b.	Blæsevej	f.	Regnvej
c.	Solskinsvej	g.	Tørvej
d.	Tøvej	h.	Opholdsvej

7

'Vejr' bruges også i mange konstruktioner. Hvad betyder disse?

- a. At holde vejret c. At skyde i vejret
- b. Det er helt hen i vejret d. At snakke om vind og vejr

Mundtligt opgave:

Hvor bekymret er du for ekstremt vejr, som en konsekvens af klimaforandringer?

Placer dig selv på en skala fra 1 til 10, alt efter hvor bekymret du er. Hav et argument klar om, hvorfor du placerer dig netop der, og stil dig nu op på en linje med dine klassekammerater, hvor dem der er 1'ere står til venstre, og dem der er 10'ere længst til højre. Fordel jer efter jeres personlige tal.

Efter at være placeret, fremlægges argumentet for din placering for resten af klassen, mens I står på linjen.

8

Ikke så bekymret

Meget bekymret

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○

9

Tal sammen i grupper om hvad I personligt gør for at mindske klimaforandringer.

Flyver du mindre? Spiser du mindre kød? Køber du ikke så meget nyt tøj? Slukker du altid for din computer i stedet for at lade den stå på stand by? Er du holdt op med at bruge plastikposer?

Præsenter i plenum, hvad I har talt om. Skriv noter her:

10

Skriveopgave i par:

Du skal åbne en ny økologisk butik i området, hvor du bor. Du vil skrive et opslag på Facebook, hvor du fortæller om butikken og den første åbningsdag, som er på lørdag.

Skriv opslaget (I har 20 minutter) og fortæl fx:

- lidt om din nye butik, og hvor butikken ligger
- lidt om de økologiske varer, du sælger i din nye butik
- hvornår butikken åbner første gang (dato og klokkeslæt)
- hvilke tilbud der er i butikken på åbningsdagen

Du skal begynde og afslutte opslaget på en passende måde.

11

Skriveopgaverne evalueres i plenum i klassen, og gode sætninger og nye ord skrives på tavlen.